

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismvs
Catholicus, summam Christianæ institutionis IIII. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

caput VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

quod licet aridum sit & careat vita, attamen adhuc per neros & pellem corpori coniungitur, & ali. quantulo fouetur corporis calore: & propter hanc fidem & communicationem, quia nondum separatus est per praefatū Ecclesiæ, particeps est orationum communium quæ fiunt ab Ecclesia. Sed facta excommunicatione, fit homo ut membrum penitus absolu-
sum à corpore, & magis separatur quam ante a fue-
rat separatus ab Ecclesia, & Sathan accipit in illum ampliorem & faciliorem potestatem exercendi suam tyrannidem, quam si homo solus semetipsum excom-
municat per commissum peccatum. Sic de Iuda ait
Ioan. 13. quod primò diabolus suggesserit in cor ipsius ut traderet Christum: & mox dicit, quod postcep-
tam buccellam diabolus intravit in illum: & sic
dicitur intrasse diabolus, sed post ultimum ingredi-
sum maiorem in eum accepisse potestatem. At in-
quis: Quid si quis iniuste excommunicetur? Respon-
deo, licet talis excommunicatio non liget coram
Deo, sed etiam proficit excommunicato, si cum patie-
tia fert illam, tamen timenda est & sustinenda, donte
innocentia & veritas latius innotescat: sic enim in-
quit Gregor. hom. 26. Iuste vel iniuste obligat pa-
stor, pastoris tamen sententia gregi timenda est, neis
qui subest, forte ex alia causa iuste illam meruit ex-
communicationem. Metuenda est igitur propter ha-
norem Dei, qui illam ordinavit, & Ecclesiæ suæ com-
misit. Non tamen de facili debet quis excommuni-
cari, ne scilicet in contemptum veniat excommuni-
cacio, sicut hodiè cernimus in Ecclesia. Etiam debet
fieri a vero praefato Ecclesiæ & publicè, Matth. 18. &
quia haeretici non sunt Ecclesia, neque veri præla-
ti, ideo illorum excommunicatio non est efficac-
&cæt.

CAPVT VI.

A.R.G.V.

ARGUMENTA.

1. Quomodo Christus est caput Ecclesiae, & quomodo Petrus.
2. Quare Christus voluit esse Papam, id est, prælatum unum supremum Ecclesie hic in terris.
3. Quæ sit potestas Papæ.

Scriptura dicit Christū verum caput Ecclesiae in quod credimus, fidimus, & fideliter nostram locamus, Eph. 1. Dedit pater Christum caput Ecclesie, quæ est corpus ipsius, qui omnia in omnibus adimpler, sicut vitis dat palmitibus totā virtutem, sic Christus caput imminittit nobis tanquam membris dona gratiarū. Col. 1. Ipse est caput corporis Ecclesiae, scilicet Christus. Igitur caput in quo credimus, est solus Christus: hic est occasio & fundamentum fidei & salutis nostræ. 1. Cor. 3. fundamentū aliud &c. ipse est lapis angularis, Eph. 2. super quem debemus ædificari fide tanquā lapides viui in domos spirituales, 1. Pet. 2. Petrus autem dicitur petra Ecclesiae, **der fels edet Kirchen**, super quam petram fundata est Ecclesia; ratione superioritatis, regiminis ac prælaturæ, quod ipse ex mandato Christi constitutus est in prælatum & rectorem Ecclesie, quem omnes Christiani debent agnoscere, audire, & illi obedire. Nam Christus dicit, Super hanc Petram, id est, officium, dignitatem, ratione regiminis, ædificabo Ecclesiam meam: non dixit, sic ædificabo Ecclesiam, ut tu sis fundatum fidei & salutis, absit, ego sic sum caput Ecclesie, & manebo usque ad consummationem seculi. Sed te faciam supremum pastorem, ut pascas oves meas vero meo, & regas hac potestate, quam tibi consero

BB

propter

propter tuām constantiam & gloriosam confessionē fidei, Matth. 16. & licet sathanas te queret tribulatiō & eradicari, non tamen deficit fides tua, nec potius inferorum aduersus te praeualebūt, &c. Vnde tū Ecclesia Catholica agnoscit hanc superioritatem in Petro & eius successoribus.

Secundō Christus ideō ordinauit Papam praelatum Ecclesiæ hīc in terris, quia sciebat diabolum non dormiturum, sed quod esset excitaturus variā hæresēs, perturbationes, rebelliones, &c. ideo ut esset qui lites ac cōtrouersias in rebus fidei & doctrinēs pōneret, vtque esset caput ministeriale, in quem omnes respicerent tempore hæresum & tribulationum, fecit Petrum prælatum Ecclesiæ suæ. Sic tamen Papa prælatus, ut Concilium, quod representat Ecclesiā, agnoscat, non supra illud se cōstituat, sed audiāt, & quāc concilium conclūserit, ea per suā authoritatēm publicet & confirmet. Tali modo vult Ioan. Gerson Concilium esse supra Papam. Sic Deus olim prouidit Synagogę, vt in rebus ambiguis negotiū deferretur ad sacerdotes Leuitici generis, cuius iudicio penitus standum esset, Deutero. 17. Ne scriptura iudex esse potest, vt volunt Adversarii, et quod quisque trahit & interpretatur scripturam ad suum intellectum, quem sibi fingit, sicut patet in Sacramentarijs cum verbis his, Hoc est corpus meum; ybi hic intelligit signum, ille figuram, hic similitudinem panem, &c. Sic Anabaptistæ cum verbis suis Qui crediderit, Et baptizatus fuerit &c. Marti vltimo. Oportet igitur ut sit certum iudicium seu magisteriū Ecclesiæ ad scripturam recte & uniformiter explicandā: Quare Pontificem & episcopos debemus audire. Qui vos audit, me audit, inquit Christus. S. Patres, Hieronymus, Augustinus, &c. consuluerunt sedē Petri. Contemptus autem Pontificis & Episcoporum, est causa omnium hæreſeon, vt inquit S. Cyprianus

G.

confession
ret tribulan

ia, nec pott
Vnde tou

ioritatem in

apam pral.
at diabolum

turus vanat

e, ideo ut esse
x doctrinę

n quem om
bulationum,

Sic tamen et

presentat se
onstituat, scil

ea per suum
ali modo vult

am. Sic Deus

biguis nego

i generis, cl

utero. 17. Na

Aduetsarij, cu

r scripturam

sicut patet id

et corpus me

ram, hic sim

æ cum verbo

&cæt. Mat

dicium seu ma

c uniformite

pos debemus

Christus. Se

consuluerunt

cis & Episco

vt inquit S.

Cyprianus.

LIB. III. CAP. VI. 387

Cyprianus. Nam hæc est astutia Sathanæ, vt primùm caput contemptui reddat subditis, quo deindè possit liberius in oves ferocire: grauissimè ergo peccant, qui ex contemptu pontificis recusant obedire Ecclesiæ, & vili pendunt statuta & bonas ordinationes: nā Deus non frustrà contulit illi superioritatē, & est ordinatio diuina. Qui igitur tali ordinatiōni resistit, Deo resistit, Romanor. 13. & communiter accipiunt condignām pœnam tam in hoc quām in futuro seculo. Qui enim pacem Ecclesiæ amant, qui cupiunt disciplinam & timorem Domini in populo, illi se non separant ab obedientia prælati Ecclesiæ, sicut apostolæ faciunt & hæretici.

Tertio, potestas Papæ est, de qua sentit Ecclesia, quod Petro singulariter dicitur Matth. 16. Tibi dabo claves regni cœlorum: non inquit, Dabo Ecclesiæ, vt illa tibias committat, sed tibi dabo &c. vndē Petri authoritas magis se extendit, quām reliquorū Apostolorum, Sacerdotū, Episcoporū &c. Nam licet alioqui omnes pares sint in absoluendo à culpa & pœna æterna, & hoc virtute passionis Christi, tamen quoad temporariam pœnam, quam etiam dimissa culpa Deus exigit, se solius Papæ authoritas extendit, remittendo culpam & pœnā. Sed quod dimissa culpa Deus adhuc exigit pœnam temporariam, patet in Adam Gene. 3. vbi ei dicitur, In sudore vultus tui comedes panem tuum: & vxori, In dolore paries filios tuos, & 2. Regū 12. in Davide, vbi etsi Dominus transtulit peccatum, id est, culpam, tamen flagellum, id est pœna temporaria, non recessit à domo eius. In novo testamento exiguntur etiam post absolutionem digni fructus pœnitentie, Matt. 3. & Apostolus ait: Si nos ipsos iudicaremus, non utique iudicaremur, 1. Cor. 11. & Rom. 6. Sicut exhibuistis, membra vestra &c. præcipiuntur enim post absolutionem digni fructus pœnitentie ad delendam & mitigandam illam pœnam.

BB 2

nam

nam temporariam, & sic docetur satisfactio largida per opera bona, ieiunium, orationem, eleemosynam, &c. In eum finem Ecclesia statuit canones penitentiales, ut satisficeret pro poena peccati, non pro culpa aut poena æterna peccati. Sic presbyter formando cogebatur pœnitere ad 10. annos, cuius forma & modus habetur 28. dist. ca. presbyter. Sic homicida 7. annos, causalis homicida 5. dist. 50. c. minor: matricida 10. annos, dist. 30. q. 3. interfector presbyteri 12. annos, Ext. de pœn. & remiss. c. 2. per iurum 40. dies in pane & aqua ieiunet, & 7. sequentes annos pœnitentia, 8. q. 1. quicunque: item qui vtuntur falsa mensura, 30. dies in pane & aqua: qui blasphemaverit Deum vel Sanctorum aliquem, 7. dies Dominicos præ foribus Ecclesiæ stabit sine calceamentis, & funem in collo habeat, ext. de malef. c. Statutus: qui communionem scienter ab hæretico acciperit, 10. annos pœnitentia, 24. q. 1. Si quis dederit de qui scienter rebaptizatus fuerit, 7. annos &c. Eccl. talem rigorem habuit primitiva Ecclesia ad delendam pœnam temporariam, non culpam peccati aut pœnam æternam coram Deo, sed quando timor Domini defecit, & homines ex doctrina hæreticorum coeperunt contemnere pœnas peccatorum, volunt Papa consulere hominibus, & ne incommodarent saluti suę propter pœnam exoluendam, concessit suę potestate indulgentias ab his pœnis temporariis &c. quæ Ecclesia inflxit, non à pœnis natura, nec à cruce, quam Deus hominibus imposuit, sed quæ canones patrum dictarunt &c.

CAPVT VII.

ARGUMENTA.

1. *Quid sit & significet lauacrum regenerantis.*

2. *Quid*